

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זי"ע
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעיר קאטק צפת ת"ת
י"ג ניסן שנת ת"א שנת ה'ת"ק
ובן מנהיג מדינת ישראל
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

כל השנה
- הלכות -
- בכל יום -
מובטח לו שהוא
ב"ן עולם הבא!

"משה" שואל מחבירו "יעקב":
אתה רוצה להיות "בן עולם הבא"?

אורח חיים היומיו

לימוד שולחן ערוך אורח חיים
לכל השנה - עמוד אחד ליום
"יעקב" משיבו: איזה סוג שאלה, זה ששאלת עכשיו?
כאלו היתה שואל אותי אם אני רוצה להיות, כאלו היה שו"ך אחרת
איזה טיפוש בעולם היה משיב לך בשלילי?

א
נסלו

רבינו משה אלשיך

רבינו משה אלשיך זי"ע
בעל מחבר ספר "דמ"א"
נפטר בעיר קראקא י"ד
י"ח אייר שנת ת"א שנת ה'ת"ק
ובן מנהיג מדינת ישראל
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

קודם הלימוד יאמר: הגני רוצה ללמוד. כפי שיביאני הפלמוד לידי מעשה. ולידי מדות ושרות. ולידי ידועת התורה.
נחריני עושה לשם יחוד קודשך הווא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדני מתנבחים יאהדונה"י
על ידי הנעלים בך חילו ורחימו ברחמך שלים בשם כל ישראל.

המשך סימן קכז – דין הנהגת שליח ציבור בי"ח ברכות, ודין עניית אמן

ב. שליח ציבור שנכנס לבית הכנסת ומצא צבור שהתפללו בלחש והוא צריך לעמוד לפני התיבה לאלתר יורד לפני התיבה ומתפלל בקול רם לציבור ואין צריך לחזור ולהתפלל בלחש. הגה: וכן אם הוא שעת הדחק כגון שירא שיעבור זמן התפלה יוכל להתפלל מיד בקול רם והצבור מתפללין עמו מלה במלה בלחש עד לאחר האל הקדוש וטוב שיהיה אחד לכל הפחות שיענה אמן אחר השליח ציבור (מהרי"ל):

ג. קהל שהתפללו וכלם בקיאים בתפלה אף על פי כן ירד שליח ציבור וחוזר להתפלל כדי לקיים תקנת חכמים. הגה: ואם יש יחידים בקהל שמאריכין בתפלתן אין לשליח ציבור להמתין עליהם אפילו היו חשובי העיר וכן אם היה מניין בבית הכנסת אין להמתין על אדם חשוב או גדול שעדיין לא בא (בנימין זאב סימן קס"ט):

ד. כששליח ציבור חוזר התפלה הקהל יש להם לשתוק ולכוין לברכות שמברך החזן ולענות אמן ואם אין ט' מכוונים לברכותיו קרוב להיות ברכותיו לבטלה לכן כל אדם יעשה עצמו כאילו אין ט' זולתו ויכוין לברכת החזן. (יש אומרים שכל העם יעמדו כשהחזן השליח ציבור התפלה) (הגהות מנהגים):

ה. על כל ברכה שאדם שומע בכל מקום אומר ברוך הוא וברוך שמו:

ו. ויענו אמן אחר כל ברכה בין אותם שיצאו ידי תפלה בין אותם שלא יצאו ובכוונה שיכוין בלבו אמת היא הברכה שבירך המברך ואני מאמין בזה:

ז. לא ישיח שיחת חולין בשעה ששליח ציבור חוזר התפלה ואם שח הוא חוטא וגדול עונו מנשוא וגוערים בו. הגה: וילמד בניו הקטנים שיענו אמן כי מיד שהתינוק עונה אמן יש לו חלק לעולם הבא (כל נז):

ח. לא יענה אמן חטופה דהיינו כאילו האלף נקודה בחטף וכן שלא יחטוף וימהר לענות אותו קודם שסיים המברך וכן לא יענה אמן קטופה דהיינו שמחסר קריאת הנ"ן ואינו מוציא בפה שתהא נכרת (גם לא יפסיק באמצע המלה) (ע"פ יוסף ג'ש הערוך). ולא יענה אמן יתומה דהיינו שהוא חייב בברכה אחת ושליח ציבור

מברך אותה וזה אינו שומעה אף על פי שיודע איזו ברכה מברך השליח ציבור מאחר שלא שמעה לא יענה אחריו אמן דהוי אמן יתומה. הגה: ויש מחמירין דאפילו אינו מחויב באותה ברכה לא יענה אמן אם אינו יודע באיזה ברכה קאי שליח ציבור דזה נמי מקרי אמן יתומה (טור ג'ש ר' כהן ז"ק) ולא ימתין עם עניית האמן אלא מיד שכלה הברכה יענה אמן (אבודרהם). ולא יענה אמן קצרה אלא ארוכה קצת כדי שיוכל לומר אל מלך נאמן ולא יאריך בה יותר מדאי לפי שאין קריאת התיבה נשמעת כשמאריך יותר מדאי:

ט. אם יש קצת מהעונים שמאריכין יותר מדאי אין צריך המברך להמתין להם:

י. מי ששכח ולא אמר יעלה ויבא בראש חודש או בחולו של מועד או בכל דבר שצריך לחזור בשבילו יכוין דעתו וישמע משליח ציבור כל שמונה עשרה ברכות מראש ועד סוף כאדם שמתפלל לעצמו ולא יפסיק ולא ישיח ופוסע ג' פסיעות לאחוריו דכוון שכבר התפלל אלא ששכח ולא הזכיר אף על פי שהוא בקי שליח ציבור מוציאו:

יא. אם בעוד האדם מתפלל סיים שליח ציבור ברכה וקודם שכלתה עניית אמן מפי רוב הצבור סיים זה תפלתו עונה עמהם אמן. הגה: ואפילו אם לא שמע הברכה כלל רק שומע צבור עונין אמן ויודע על איזה ברכה קאי יענה עמהם וכן בקדיש וקדושה וברכו:

יב. העונה אמן לא יגביה קולו יותר מהמברך:

סימן קכח – דיני קדושה, ובו ב' סעיפים

א. אין הצבור אומרים עם שליח ציבור נקדישך אלא שותקין ומכונין למה ששליח ציבור אומר עד שמגיע לקדושה ואז עונים הציבור קדוש:

ב. טוב לכוין רגליו בשעה שאומר קדושה עם שליח ציבור. הגה: ויש לישא העינים למרום בשעה שאומרים קדושה וכן מנענעים גופן ונושאים אותו מן הארץ (טור ושולחן לקט) ואין לדבר באמצע הקדושה (מהרי"ל ז"ת יוסף ג'ש מהרי"ל וד"ק א"ן זוטא). ומי שאמר סדר קדושה ובה לבית הכנסת ומצא צבור עונין קדושה חוזר ועונה עמהם (משנמ' הרשב"א סימן רמ"ט):

סי' רנ"ו את סדר השולחן ערוך אורח חיים לשנה – עמוד אחד ליום. ובסדר הזה יאמר כל אורח חיים שנה בשנה. ובזה תמלא די מנחם וחסור אשר יחסר לו דבר יום ביומו. ויזכה להיות "בן עולם הבא". גא לפרסם לכל ה'ידידים ופ'תים ב'ג'סיות וב'ב'ת'י מ'ד'רשות ל'ב'ות את ה'ר'ב'ים ל'ע'ילוי ג'ש'מת ה'ק'רוב'ים. וזה יהיה זכות היותר גדול. וכל המזכה את הרבנים זוכה ל'ב'נים צ'דיקים.